

Katecheza XVIII – Szaty liturgiczne

Każda spełniana funkcja lub realizowane zadanie wymaga od człowieka odpowiedniego stroju. Z jednej strony jest to zewnętrzny znak informujący o tym, kim jest dana osoba, a jednocześnie wskazuje na specyfikę jego posługi. I tak możemy mówić o todze adwokata czy rektora, kitlu lekarza, bryczesach jeźdźca, mundurze żołnierza. Również dotyczy to szat liturgicznych zwanych paramentami.

Sprawujący Mszę św. kapłan zakłada określone przepisami liturgicznymi szaty, by wyróżniać się spośród uczestników świętego zgromadzenia, jak również znakiem swego ubioru ukazać istotę i charakter sprawowanej liturgii czy nabożeństwa. W zgromadzeniach liturgicznych, w których przychodzi nam uczestniczyć, różnorodność szat jest zewnętrznym znakiem spełnianych funkcji wynikających z różnych stopni święceń lub też posług liturgicznych.

Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego stwierdza: „*W Kościele, który jest Ciałem Chrystusa, nie wszyscy członkowie spełniają jednakowe czynności. Ta różność funkcji w sprawowaniu kultu ukazuje się zewnętrznie przez różność szat liturgicznych. Dlatego te szaty powinny być znakiem funkcji właściwej każdemu z posługujących. Poza tym szaty liturgiczne powinny podkreślać piękno czynności liturgicznych*”.

Szaty liturgiczne używane podczas Mszy św., czy też innych nabożeństw pozostają dla wszystkich uczestników wezwaniem, by wszyscy przyoblekli się w Chrystusa. Stąd możemy mówić o teologii szat liturgicznych czego potwierdzeniem jest tekst św. Pawła Apostoła: „*Trzeba, ażeby to, co zniszczalne, przyodziało się w niezniszczalność, a to, co śmiertelne, przyodziało się w nieśmiertelność*” (1 Kor 15, 53). A zatem możemy stwierdzić, że szata liturgiczna jest także częściowym uczestnictwem w nowym odzieniu zmartwychwstałego Jezusa.

Przy sprawowaniu liturgii Mszy św. kapłan używa następujących szat liturgicznych: humerał, alba, cingulum, stuła i ornat.

Humerał, którego dzisiaj rzadko się używa w związku ze współczesnym krojem alby był swego rodzaju chustą koloru białego zakładaną na ramiona i szyję w celu ukrycia sutanny czy habitu. W przeszłości zakładając humerał, kapłan odmawiał modlitwę: *Włóż, o Panie, hełm zbawienia na moją głowę, dla odparcia wszelkich ataków diabelskich*.

www.diecezja.radom.pl (2011)

Alba jest długą, białą tuniką sięgającą do kostek z długimi rękawami, często u dołu przyozdobioną haftami. Pozostaje ona symbolem czystości duszy ludzkiej będącej w stanie łaski uświęcającej. Podczas jej zakładania kapłan modlił się słowami: *Wybiel mnie Panie i oczyść serce moje, ażebym we krwi Baranka wybielony, mógł zasłużyć sobie na radość wieczną*.

Pasek zwany **cingulum** jest sznurem zakończonym po obu końcach frędzlami, którym przepasuje się albę, by umożliwić swobodne poruszanie się w zgromadzeniu liturgicznym. Podczas przewiązywania się kapłan wypowiada modlitwę: *Przepasz mnie, Panie, sznurem czystości, zgaś w sercu moim ogień wszelkiej pożądliwości, abym we wstrzeźliwości i czystości serca mógł Ci coraz lepiej służyć.*

Stuła jest długą wstęgą w tym samym kolorze co ornat zakładaną na szyję i zwisającą swobodnie z przodu. Jest ona oznaką urzędu i godności wynikających z sakramentu kapłaństwa. Podczas jej zakładania kapłan modlił się: *Zwróć mi, o Panie, stułę nieśmiertelności, którą straciłem przez grzech pierwszych rodziców moich, a chociaż nie jestem godny zbliżyć się do Twoich świętych tajemnic, niechaj dostąpię jednak radości wiecznej.*

Ornat jest to wierzchnia szata kapłana sprawującego Mszę św. Powstał z wierzchniej szaty rzymskiej, która była płaszczem bez rękawów tylko z otworem na głowę. Współcześnie używa się ornatów zwanych gotyckimi, które zastąpił ornaty rzymskie. Podczas zakładania kapłan wypowiada słowa modlitwy: *Panie, który powiedziałeś: jarzmo moje jest słodkie, a brzemię moje lekkie, daj, ażebym mógł je tak dźwigać, by zasłużyć na łaskę Twoją.*

Ornaty są różnego koloru, który pomaga wiernym lepiej zrozumieć samą liturgię i ją duchowo bardziej przeżyć. I tak wyróżniamy kolor:

- *biały* – symbolizuje czystość, niewinność, radość;
- *czerwony* – znak krwi, męczeństwa i ognistych języków ducha świętego;
- *zielony* – symbol nadziei, odrodzenia, młodości i sprawiedliwości;